

ELEKTRİK SEKTÖRÜ VE EKONOMİDE
SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR GELİŞME İÇİN

Kamu enerjiye yatırım yapmalı

Gültekin TÜRKÖĞLU
Elektrik Yüksek Mühendisi

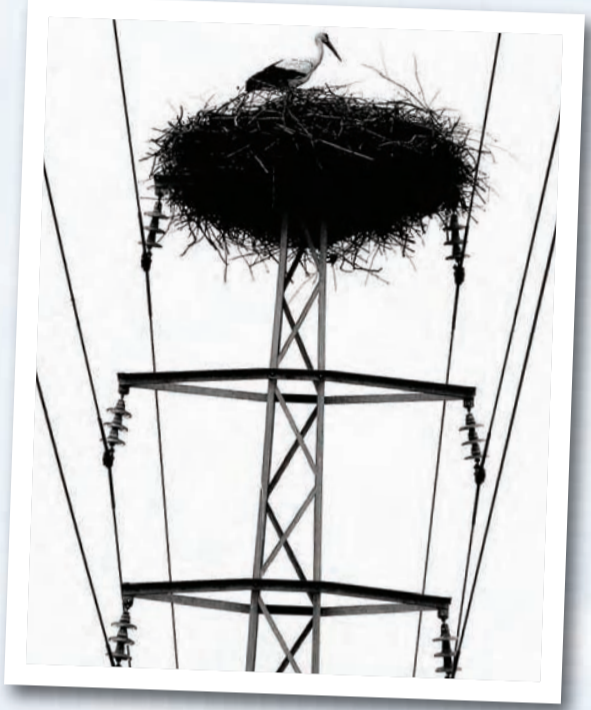
Elektrik enerjisinin ekonomik gelişmemizin itici gücü olduğu gerçeği karşısında, global ekonomik krizin olumsuz etkilerinden kurtulmanın yolu elektrik enerjisi sektöründe arz-talep dengesinin sağlanmasıdır. Bu nedenle elektriğin güvenilir, devamlı ve ucuz olarak sağlanması amaçlanmaktadır. Bu amaca ulaşmak için piyasa kurallarının azami düzeyde kullanılmasını benimseyen bir politikanın sürdürülmesi, bu amacın sağlanması yönünde en büyük engel teşkil etmektedir.

Piyasa politikası yatırımı kesti

Uygulanan piyasa politikası nedeniyle 2001 yılından günümüze kadar kamunun yatırım yapması önlenmiş, bunun sonucu olarak elektrik enerjisi üretimimiz talebi karşılayamaz duruma düşmüştür. Her ne kadar ülkemizde 2008 yılında etkisini göstermeye başlayan global ekonomik kriz nedeniyle elektrik talebi düşmüş, elektrik talebi ile arzı arasındaki denge sağlanmış gibi görünüyorsa da ekonomik durumun toparlanması ile talepte yaşanacak artış ile tekrar elektrik arzının talebin gerisinde kalması olasılığı göz ardı edilmemelidir. Çünkü bu olasılık; ekonomide beklenen düzelmeyi sağlayacak sanayideki üretim artışını olumsuz yönde etkileyecek, ekonomik kriz devam edecektir.

Arz-talep dengesi sağlanamıyor

Elektrik üretim yatırımlarından kamunun çekilmesi sonucu bu alanda yatırım sorumluluğu yalnızca özel sektöre bırakılmıştır. Ancak piyasa yasasının kabulünden günümüze kadar geçen sürede EPDK'dan lisans almış olan üretim projelerinin inşa halindeki 32 bin 800 megavatlık (MW) bölümünün halen hizmete alınamamış olması, sürdürülmeye devam edilen piyasa düzeninin elektrik

sektöründe arz-talep dengesini sağlamakta başarılı olamayacağını göstermektedir.

Elektrik sektöründe öngörülen yıllık yüzde 6.5 oranında bir büyüme ile 2030 yılına kadar, bir başka deyişle önümüzdeki 20 yılda üretim yatırımları için yaklaşık 300 milyar lira

(200 milyar dolar) harcanması gerekliliği hesaplanmaktadır. Yılda 15 milyar dolar olan bu yatırım harcamasını yerli özel yatırımcılarımızın kendi mali kaynaklarından karşılama olanağı çok zor görülmektedir. Ekonomik kriz sonrasında daralan kredi şartlarında bu yatırımlar için dış kredi sağlanması da kolay olmayacaktır. Kredi kuruluşlarının talep ettikleri öz sermaye miktarı yüzde 25'lerden yüzde 40 dolaylarına yükselmiştir. Bu nedenle önümüzdeki 20 yılda 120 milyar do-

ları bulacak bu öz sermayeyi özel sektörün karşılamasının zorluğu nedeniyle kamunun devreye girmesinde zorunluluk bulunmaktadır.

Özelleşme durdurulmalı

Kamu elektrik kuruluşlarının bu zor görevi yerine getirebilmesi için özelleştirme yoluyla elektrik gelirlerinin elinden alınması durdurulmalı, bugüne kadar elektrik özelleştirmelerinden sağlanan gelirlerin bütçe açığını kapatmak yerine yukarıda değindiğimiz elektrik yatırımlarında kullanılması sağlanmalıdır. Bunun sağlanamaması durumunda gerek elektrik enerjisi sektöründe gerek ekonomik alanda sürdürülebilir bir gelişme olası görülmemektedir.

